

Pokyn tajemnice č. 01/2024

POSKYTOVÁNÍ OSOBNÍCH OCHRANNÝCH PRACOVNÍCH PROSTŘEDKŮ

(ve znění účinném od 2. 1. 2024)

Podle čl. 10 odst. 5 písmeno m) Organizačního řádu Fakulty informatiky Masarykovy univerzity vydávám tento pokyn:

Článek 1

Předmět úpravy

- (1) Tento pokyn navazuje na zákon č. 262/2006 Sb., zákoník práce, ve znění pozdějších předpisů, nařízení vlády č. 361/2007 Sb., kterým se stanoví podmínky ochrany zdraví při práci, ve znění pozdějších předpisů, nařízení vlády č. 390/2021 Sb., v platném znění, kterým se stanoví rozsah a bližší podmínky poskytování osobních ochranných prostředků, mycích, čisticích a dezinfekčních prostředků, ve znění pozdějších předpisů, a směrnici Masarykovy univerzity č. 10/2009 Stanovení organizace zabezpečení bezpečnosti práce a ochrany zdraví při práci na MU.
- (2) Pokyn stanoví rozsah a bližší podmínky poskytování osobních ochranných pracovních prostředků a mycích, čisticích a dezinfekčních prostředků zaměstnancům Fakulty informatiky MU (vykonávajících práci na základě pracovní smlouvy nebo dohody o práci konané mimo pracovní poměr), u nichž to vyžaduje vyhodnocení rizik a konkrétních podmínek na pracovištích Fakulty informatiky MU (dále jen „FI MU“).

Článek 2

Definice a pojmy

- (1) **Osobní ochranné pracovní prostředky** (dále jen „OOPP“) jsou ochranné prostředky, které musí chránit zaměstnance před riziky, nesmí ohrožovat jejich zdraví, nesmí bránit při výkonu práce a musí splňovat požadavky stanovené zvláštním právním předpisem. V prostředí, v němž oděv nebo obuv podléhá při práci mimořádnému opotřebení nebo znečištění nebo plní ochrannou funkci, přísluší zaměstnanci od zaměstnavatele jako osobní ochranné pracovní prostředky též pracovní oděv nebo obuv.
- (2) **Pracovní rizika** jsou kombinace pravděpodobnosti a rozsahu možného zranění nebo poškození zdraví zaměstnance, vystavenému v pracovním procesu jednomu, nebo více potenciálním zdrojům pracovních úrazů, nebo ohrožení zdraví zaměstnance.
- (3) **Rizikový faktor** – zdroj možného zranění nebo poškození zdraví.
- (4) **Riziková situace** – jakákoli situace, v níž je zaměstnanec vystaven jednomu nebo více rizikovým faktorům.

Článek 3

Zásady pro poskytování OOPP

- (1) Zaměstnavatel poskytuje OOPP svým zaměstnancům tam, kde rizika práce nelze odstranit nebo dostatečně omezit prostředky kolektivní ochrany nebo opatřeními v oblasti organizace práce. Jsou to ohrožení:
 - a) mechanickými, chemickými, fyzikálními, biologickými vlivy,
 - b) nadměrným teplem, chladem, vlhkostí, nepřízní počasí,
 - c) zjištěná na základě bezpečnostních a hygienických šetření.
- (2) Při poskytování OOPP se musí dodržovat zejména tyto zásady:
 - a) OOPP musí splňovat požadavky stanovené zvláštním právním předpisem.
 - b) OOPP musí odpovídat existujícím podmínkám na pracovišti.
 - c) OOPP musí po dobu používání být účinné proti vyskytujícím se rizikům a jejich používání nesmí představovat další riziko.
 - d) OOPP musí být přizpůsobeny fyzickým předpokladům jednotlivých zaměstnanců.
 - e) OOPP musí respektovat ergonomické požadavky a zdravotní stav zaměstnanců.
 - f) OOPP musí být způsobem použití, skladováním a údržbou v souladu s návodem od výrobce.
 - g) Tam, kde přítomnost více než jednoho rizika vyžaduje kombinaci OOPP, musí být tyto OOPP vzájemně slučitelné.
- (3) Povinnosti zaměstnavatele při poskytování OOPP:
 - a) Způsob, podmínky a dobu používání OOPP stanoví zaměstnavatel na základě četnosti a závažnosti vyskytujících se rizik, charakteru a druhu práce a pracoviště a s přihlédnutím k vlastnostem těchto OOPP.
 - b) Zaměstnavatel je povinen informovat zaměstnance o rizicích, před kterými je používání OOPP chrání.
 - c) Zaměstnavatel je povinen seznámit zaměstnance se způsobem používání OOPP a s návodem výrobce.
 - d) Zaměstnavatel je povinen vést evidenci o výdeji OOPP jednotlivým zaměstnancům.
 - e) Zaměstnavatel je povinen kontrolovat používání OOPP zaměstnanci a vyžadovat jejich používání. Jestliže zaměstnavatel zjistí závady v používání nebo poskytování OOPP, příp. jejich údržbě, je povinen učinit opatření k jejich odstranění.
 - f) Zaměstnavatel je povinen zajistit nebo provést výměnu OOPP, je-li snížena jejich ochranná funkce.
 - g) Zaměstnavatel je povinen dodržovat hygienické zásady při přidělování OOPP, zajišťovat jejich čištění, dezinfekci a opravy na svůj účet tak, aby zaměstnanci měli k dispozici OOPP v nezávadném stavu. Jedná-li se o zdravotně nezávadné prostředí, zaměstnanci si provádějí údržbu (praní) oděvů sami.
 - h) Zaměstnavatel nejméně 1x ročně zajistí přehodnocení rizik a používání OOPP z hlediska vykonávaných činností pracovního procesu. Dojde-li ke změnám v důsledku zavedení nové technologie nebo vzniku nových pracovních podmínek.

- (4) Povinnosti zaměstnance v souvislosti s poskytováním a používáním OOPP:
- a) Zaměstnanec musí používat OOPP v souladu s příkazy a pokyny svého nadřízeného a v souladu s návodem výrobce. Nepoužívání poskytnutých OOPP je považováno za porušení pracovní kázně.
 - b) Zaměstnanec musí OOPP používat výhradně při těch činnostech, pro které mu byly tyto prostředky přiděleny.
 - c) Zaměstnanec nesmí použít nefunkční OOPP, závady zjištěné na OOPP musí ihned oznámit svému nadřízenému, při ztrátě funkčnosti OOPP požádat o jejich výměnu.
 - d) Zaměstnanec nesmí používat vlastních oděvů, oděvních součástí nebo obuvi, jestliže by tím vydával v nebezpečí své zdraví.
 - e) Zaměstnanec musí řádně pečovat o přidělené OOPP, efektivně s nimi hospodařit, zajišťovat jejich drobnou údržbu v souladu s návodem výrobce, aby nedošlo k porušení funkčních vlastností OOPP použitím nevhodných čisticích nebo dezinfekčních prostředků.
 - f) Zaměstnanec musí odkládat OOPP na místech k tomu určených.
 - g) Zaměstnanec nesmí vynášet OOPP mimo pracoviště zaměstnavatele bez souhlasu svého nadřízeného. OOPP jsou majetkem zaměstnavatele, zcizení nebo svévolné poškození je považováno za porušení pracovní kázně.

Článek 4

Poskytování OOPP na pracovištích FI MU

- (1) OOPP jsou poskytovány zaměstnancům FI MU bezplatně na základě vyhodnocení rizik a konkrétních podmínek práce (viz příloha č. 1). Posouzení rizik práce, popř. mimořádného opotřebení a znečištění prostředků provádí vedoucí pracoviště ve spolupráci s osobou odborně způsobilou v BOZP.
- (2) FI MU přiděluje OOPP zaměstnancům natrvalo, nebo na dobu nezbytně nutnou pro výkon práce. Při kumulaci funkcí je zaměstnanec vybaven pouze jednou, a to těmi OOPP, jejichž funkce převažuje.
- (3) OOPP zapůjčené na dobu výkonu práce, které používá více osob, musí být po skončení konkrétní práce vráceny, vyčištěny, přezkoušeny, vyprány, popř. vydezinfikovány, aby bylo zamezeno ohrožení infekčními chorobami a mohly dále sloužit svému účelu.
- (4) OOPP v kategorii pracovní oděvy nebo pracovní obuv si zaměstnanec s nárokem na poskytnutí příslušné OOPP zakoupí sám. Doklad o zakoupení mající náležitosti zjednodušeného daňového dokladu dle platných předpisů následně předloží na pokladně FI MU k proplacení.
- (5) Praní pracovních oděvů plnících funkci OOPP zajišťuje FI MU jednou za 2 týdny (každý sudý týden). Tyto služby má možnost využít každý zaměstnanec, jemuž byly poskytnuty OOPP na základě vyhodnocení rizik a konkrétních podmínek na pracovišti.
- (6) Za splnění povinností zaměstnavatele dle čl. 3 odpovídá vždy vedoucí příslušného pracoviště.

Článek 5

Mycí, čisticí a dezinfekční prostředky

- (1) Zaměstnavatel též na základě výše uvedených předpisů poskytuje zaměstnancům mycí, čisticí a dezinfekční prostředky – podle druhu a rozsahu znečištění.
- (2) Za mycí, čisticí a dezinfekční prostředky se považují mýdlo, příp. speciální tekuté mýdlo, čisticí pasta, ochranné a regenerační krémy. Dezinfekčními prostředky jsou chemické látky nebo jejich směsi, které zneškodňují patogenní mikroorganismy a jsou určeny k předcházení vzniku a šíření infekčních onemocnění. Za dezinfekční prostředky se považují též masti s dezinfekčním účinkem.
- (3) Druhy prací z hlediska znečištění jsou klasifikovány takto:

Druhy prací	Příklady profesí a profesních činností
Práce velmi nečistá	asfaltéři, lakýrníci, vulkanizéři, deratizéři, galvanizéři, hlubinná těžba, obsluha kotelen na pevná paliva, obsluha a údržba zemních strojů, obsluha a údržba strojních zařízení, hutníci
Práce nečistá	seřizovači, vazači, řidiči nákladních vozidel, traktorů a zemědělských strojů, zedníci, montéři, stavební dělníci, obsluha stavebních strojů, lesní a zemědělské dělníci, kováři, provozní chemici, dělníci v potravinářské výrobě, řezníci, uženáři, svářeči, chovatelé zvířat, obsluha kovoobráběcích strojů, práce ve zdravotnictví způsobující podráždění pokožky
Práce méně čistá	mistři, pracovníci technické kontroly, jeřábníci, skladoví dělníci, řidiči osobních vozidel, servisní technici , obuvníci, tesaři, obrábění dřeva, montáž elektrotechnických výrobků, zásobování, úklid
Práce čistá	administrativa , obsluha plynových kotelen, dozor, měření, obchod, služby, školy, věda, výzkum

- (4) Pro zaměstnance vykonávající práci čistou jsou kuchyně a sociální zařízení vybavena dostatečným množstvím mycích prostředků (tekutá mýdla, papírové ručníky nebo elektrické osoušeče rukou).
- (5) Zaměstnancům, kteří přicházejí do styku s látkami, jež mohou způsobit podráždění pokožky nebo znečištění zaměstnance, poskytuje zaměstnavatel podle druhu látky mycí prostředky, čisticí pasty, případně regenerační krémy a masti dle následující tabulky:

Druhy prací	Mycí prostředek – množství v gramech za měsíc	Čisticí pasta – množství v gramech za měsíc
práce velmi nečistá	200	900
práce nečistá	100	600
práce méně čistá	100	300
práce čistá	100	---

- (6) Při práci s dráždicími látkami (rozpouštědla, minerální oleje, řezné kapaliny, epoxid. pryskyřice a tmely, kyseliny, louhy aj.) je možné dávky zvýšit o 100 g mýdla na měsíc a ochranné masti dle typu.

Článek 6

Poskytování ochranných nápojů

- (1) Zaměstnavatel je povinen poskytovat zaměstnancům, na pracovištích s nevyhovujícími mikroklimatickými podmínkami, ochranné nápoje, a to bezplatně, podle vlastního seznamu zpracovaného na základě vyhodnocení rizik a konkrétních podmínek práce. Ochranné nápoje slouží k ochraně zdraví zaměstnanců před účinky tepelné zátěže či zátěže chladem. Poskytování ochranných nápojů nelze nahradit finančním plněním.
- (2) Pracoviště s nepříznivými mikroklimatickými podmínkami jsou stanoveny rozhodnutím příslušného orgánu ochrany veřejného zdraví na základě měření provedených autorizovanou osobou. Druh a množství poskytovaných ochranných nápojů zaměstnancům na těchto pracovištích je stanoven v závislosti na výsledcích měření ve spolupráci se smluvním lékařem zajišťujícím pracovně lékařskou péči.
- (3) Na pracovištích FI MU se ochranné nápoje se na základě vyhodnocení konkrétních podmínek práce neposkytují. Pro účely pitného režimu a poskytnutí první pomoci se bezplatně poskytuje pitná voda.

Článek 7

Závěrečná ustanovení

- (1) Tento pokyn zrušuje platnost pokynu tajemnice č. 01/2020 Poskytování osobních ochranných prostředků ze dne 2. ledna 2020, účinnou od 2. ledna 2020.
- (2) Výkladem jednotlivých ustanovení tohoto pokynu a jeho průběžnou aktualizací pověřuji odborně způsobilou osobu v BOZP.
- (3) Kontrolu dodržování pokynu vykonávají tajemnice Fakulty informatiky a vedoucí Správy budov.
- (4) Tento pokyn nabývá platnosti dnem zveřejnění a účinnosti dnem 1. ledna 2024.

RNDr. Lenka Bartošková
tajemnice FI MU

Přílohy:

1. Hodnocení rizik pro výběr a použití OOPP
2. Osobní list pro výdej OOPP